

A PIACI MAGÁNHITELEZŐ ELVE A LEGÚJABB JOGGYAKORLAT TÜKRÉBEN

STAVICZKY PÉTER*

Tárgyszavak: az állami támogatás fogalma, előny, piaci magánhitelező, állami követelések, mérlegelés, bírói felülvizsgálat, lehetséges bevételek összehasonlítása

1. Bevezetés

Az állami támogatások jogának célja, hogy megóvja a belső piacot az államok indokolatlan beavatkozásaitól és az azokból következő versenytorzulásoktól. Ennek érdekében az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése főszabályként megtiltja a tagállamok által bármilyen formában, állami forrásból nyújtott olyan támogatást, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Az EUMSZ fenti cikkében foglalt feltételek konjunktív teljesülése esetén beszélhetünk versenyjogi értelemben vett állami támogatásról.¹ A tagállamok számára tehát alapvető jelentőségű annak ismerete, hogy

* Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviseletének állami támogatásokért felelős szakdiplomataja. Jelen cikkben írtak nem tekinthetők az Állandó Képviselet álláspontjának, a szerző saját véleményét tükrözik.

¹ Lásd a C-280/00 sz. Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH-ügyben hozott ítélet [EBHT 2003., I-7747. o.] 74. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

e feltételeket az Európai Bíróságok hogyan értelmezik, hiszen ettől függ, hogy az Európai Bizottság (Bizottság) kizárólagos ellenőrzési joga egy adott állami beavatkozás esetében fennáll-e vagy sem. Az sem elhanyagolható, hogy az állami támogatásnak minősülő intézkedéseket szintén főszabályként az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján előzetesen, nyújtásuk előtt engedélyeztetni kell a Bizottsággal, ami jelentős idővesztést okozhat a kormányzatok számára az intézkedés bevezetése tekintetében. A tagállamok tehát sok esetben keresik azokat a lehetőségeket, amelyekkel az EUMSZ 107. cikk egyik vagy másik feltételét nem teljesítő intézkedésekhez vezetnek, hiszen ezek azonnal végrehajthatóak.

2. Az előny meghatározása a piaci magánbefektető és magánhitelező elve alapján

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a támogatás fogalma általánosabb, mint a szubvencióé, mivel nemcsak az olyan pozitív juttatásokat foglalja magában, mint maguk a szubvenciók, hanem azon állami beavatkozásokat is, amelyek különböző módon könnyítenek a vállalkozás költségvetésére általában nehezedő terheken, és amelyek ugyanolyan természetűek és azonos hatásúak, de nem minősülnek a szó szoros értelmében vett szubvenciónak.²

Az állami támogatássá minősítés alóli egyik kibúvó, ha a tagállam bizonyítani tudja, hogy a szóban forgó intézkedés nem jelent előnyt az érintett vállalkozás vagy vállalkozások részére. Ehhez azt kell alátámasztani, hogy az adott vállalkozás a piacon is hasonló feltételek (díjazás, osztalékkilátások stb.) mellett jutott volna tőkéhez, hitelhez, finanszírozáshoz, tehát az állam piaci szereplő módjára viselkedett, és nem támogatást akart nyújtani. Ennek eldöntésére alakította ki a joggyakorlat a piaci magánbefektető³, és később, ennek analógiájára, a piaci magánhitelező elvét. Ezen elvek lehetővé teszik, hogy adott konkrét ügyben

² Lásd a Bíróság C-328/99. és C-399/00. sz., Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének [EBHT 2003., I-4035. o.] 35. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

³ Lásd a C-39/94. számú Syndicat français de l'express international (SFEI) kontra La Poste ügyben hozott ítélet [EBHT 1996.] I-3547. o.] 60. pontját.

a tagállam, illetve a Bizottság megállapíthassa: az állam piaci szereplőként járt-e el, vagy sem. Mivel minden egyes intézkedést egyedileg, az ügy körülményeinek alapos mérlegelésével kell értékelni, nehéz átfogó képet adni ezen elvek alkalmazásának feltételeiről és arról, hogy mikor teljesülnek bizonyosan. A piaci magánbefektető elvének alapja az EUMSZ 345. cikke, ami kimondja, hogy az uniós jog nem különbözteti meg a köz- vagy magántulajdont. A joggyakorlat szerint ebből következően a köz- és magánszereplők befektetéseit azonos módon kell megítélni.⁴ Tekintettel arra, hogy az állami támogatás fogalma objektív, és nincsen tekintettel az állami intézkedések céljaira csak hatásukra,⁵ az állam szinte bármilyen pénzügyi művelettel képes támogatás nyújtására, illetve annak bizonyítására, hogy piaci feltételek mellett járt el.

A joggyakorlat alapján állami forrás előnyt jelentő felhasználásának minősül az állami tartozásokról ellenérték nélkül való lemondás, illetve a felszámolási eljárás alóli kivétel biztosítása is, amennyiben a vállalkozás köztartozások megfizetése alól mentesül.⁶ A joggyakorlat az EUMSZ tulajdonsemlegessége következtében lehetőséget biztosít arra, hogy adótartozások, vagyis közhatalom gyakorlása során felmerült tartozások, átütmezése esetén az állam a bevételek megtérülésének mérlegelésével, piaci magánhitelezőként hozzon döntéseket.⁷ Vagyis az állam egy köztartozásokkal rendelkező cég irányába állami támogatás nyújtása nélkül tehet lépéseket a tartozások átstrukturálása céljából, amennyiben ezek a lépések az eredeti tartozás kamatokkal növelt visszafizetését szolgálják. Ennek oka az, hogy adott esetben egy magán-

⁴ Lásd a C-305/89. számú Olaszország kontra Bizottság („Alfa Romeo”) ügyben hozott ítéletet [EBHT 1991., I-1433. o.].

⁵ Lásd 173/73. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 1974., 709. o.] 13. pontját, a C-75/97. számú Belgium kontra Bizottság (Maribel bis/ter) ügyben hozott ítélet [EBHT 1999., I-3671. o.] 25. pontját és a 17. lábjegyzetben hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 89. pontját.

⁶ A C-295/97. sz. Industrie Aeronautiche e Meccaniche Rinaldo Piaggio SpA kontra International Factors Italia SpA (Ifitalia), Dornier Luftfahrt GmbH és Ministero della Difesa ügyben hozott ítélet [EBHT 1999. I-3735. o.] 48. pontja.

⁷ A C-265/97. sz. Déménagement-Manutention Transport SA (DM Transport) ügyben hozott ítélet [EBHT 1999. I-3913. o.], a C-342/96. sz. Spanyolország kontra Bizottság (Tubacex) ügyben hozott ítélet [EBHT 1999. I-2459. o.], és a C-480/98. sz. Spanyolország kontra Bizottság (Megafesa) ügyben hozott ítélet [EBHT 2000. I-8717. o.].

hitelező is a hitelek lejáratának meghosszabbítását, átstrukturálását választaná a cég felszámolásának elrendelésével szemben, amennyiben ez magasabb megtérüléssel kecsegtet.

Érdekes módon tehát a piaci magánhitelező elve nem a klasszikus állami hitelezési tevékenységhez kötődik, hanem az állam felé fennálló köztartozások átütemezéséhez, vagy azokról való részleges lemondáshoz. Ezekben az esetekben jellemzően pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalkozások kötnek egyezséget valamilyen állami szervvel (adóhatóság, társadalombiztosítási alap, bér garancia alap), hogy tartozásaikat átütemezzék, vagy részben elengedjék. Annak megállapítása érdekében, hogy valamely állami intézkedés az EUMSZ 107. cikke értelmében állami támogatásnak minősül-e, meg kell határozni, hogy a kedvezményezett vállalkozás részesül-e olyan gazdasági előnyben, amelyet szokásos piaci feltételek mellett nem kapott volna meg.

E célból a vissza nem fizetett köztartozásokat illetően a szóban forgó közjogi szervezeteket e célból olyan magánhitelezővel kell összehasonlítani, aki pénzügyi nehézségekkel küzdő adóstól próbálja visszakövetelni a neki járó összegeket.⁸ A piaci magánhitelező elve alkalmazandó annak eldöntésre, hogy az állam, amikor egy ilyen típusú egyezséget köt, magánszereplőkhöz hasonlóan csak a tartozások és kamataik beszedésében érdekelt, vagy egyéb motívumok is vezetnek. Nyilvánvaló, hogy az állami szervek ezekben az esetekben azért tanúsítanak bizonyos – az adott nemzeti jog által engedélyezett – rugalmasságot, hogy az érintett vállalkozások a kapott haladékot megfelelően felhasználva képesek legyenek pénzügyi helyzetüket stabilizálni, és továbbra is megmaradjon foglalkoztatási és adófizetési kapacitásuk. Vagyis, a tagállamok tényleges motivációja, és az, amit ezekben az ügyekben állami támogatási szempontból bizonyítani kell, általában elválik egymástól. Mindazonáltal a tagállamoknak elemi érdeke, hogy a piaci feltételek szerinti köztartozás-átütemezést bizonyítani tudják, mivel így e tevékenységük nem esik a Bizottság ellenőrzési jogköre alá. Ellenkező esetben, mivel az érintett cég nehéz pénzügyi helyzetben van, az uniós jog alapján összeegyeztethető támogatás részére kizárólag megmentési, illetve szerkezetátalakítási támogatásként nyújtható. E támogatások

⁸ A T-152/99. sz., HANSA kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott ítéletnek [EBHT 2002., II-3049. o.] 167. pontja.

engedélyezési feltételei a vonatkozó iránymutatás⁹ alapján nagyon szűkek, és a Bizottság széles mérlegelési joggal bír összeegyeztethetőségük elbírálása során.

Fontos kiemelni, hogy a Bizottság egy 2011. évi döntése értelmében a piaci magánhitelező elve csak a már felhalmozott adótartozások átstrukturálása, elengedése tekintetében alkalmazható, a jövőbeli tartozások esetében nem, tekintettel arra, hogy azok tekintetében az adóhatóságoknak nincsen mérlegelési jogkörük, illetve az összeg sem mérhető fel.¹⁰ Vagyis a piaci szereplő azt mérlegeli, hogy a kötelezettségről való lemondással milyen jövőbeli bevételekre tehet szert. Amint azt a joggyakorlat is megerősítette, a piaci magánhitelező elvének teljesülését csak összetett gazdasági elemzéssel lehet megállapítani. Erre vonatkozóan az Európai Bíróságok felülvizsgálati jogköre korlátozott.¹¹

Az alábbi ítéleteket tehát ennek fényében kell értékelni. Az alábbi cikkben a piaci magánhitelező elvének fejlődését kívánom ismertetni az Európai Bíróságok legújabb, e témában hozott ítéleteinek bemutatásával. Az alábbi összefoglalóban mellőzöm a piaci magánhitelező elve egy speciális vetületének értékelését, amikor az állam követeléssel rendelkezik egy vállalkozással szemben, majd úgy dönt, hogy ezt a követelését tőkévé konvertálja.¹²

3. A Frucona Košice-ügy

A Frucona Košice a.s. (Frucona) kassai székhelyű gazdasági társaság, amely alkoholtermékek és párlatok előállításával, valamint élelmisze-

⁹ A közösség iránymutatása a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról (HL C 244, 2004.10.1. 2. o.).

¹⁰ A Bizottság 2011/527/EU határozata a Németország által nyújtott C 7/10 (korábbi CP 250/09 és NN 5/10) sz. Állami Támogatásról (szanalási rendelkezés, Sanierungs Klausel) HL L 235. 2011. 09.10. 26. o.

¹¹ Az erre vonatkozó megállapítások összefoglalására lásd: Staviczky Péter: A piaci magánbefektető elve az uniós joggyakorlat tükrében. In: *Az Állami Támogatások Joga*, 2012/1. 17–18.

¹² A két elv együttes alkalmazására lásd a T-296/97. sz. Alitalia - Linee aeree italiane SpA kontra az Európai Közösségek Bizottsága ügyben hozott [EBHT 2000. II-3871. o.] ítélet.

rek gyártásával (konzervgyümölcsök, zöldségek és levek, valamint szénsavas és szénsavmentes italok előállítás) foglalkozik. 2004-ben alkoholgyártási engedélyét a hatóságok visszavonták, mivel nem tett eleget jövedéki adófizetési kötelezettségének. Ezt követően a Frucona e tevékenységét beszüntette, és csak olyan alkoholtermékeket értékesített, amelyeket az ő eszközeit bérelve egy másik társaság az Old Herold s.r.o. állított elő.

Egy 2004-től hatályba lépő szabályozás alapján az adóalanyok egy évben csak egyszer kérhettek halasztást adófizetési kötelezettségükre. A Frucona számára ez a módosítás igen hátrányos következményekkel járt, és csődhelyzetbe került. A cég vezetése tárgyalásokat kezdett az adóhatósággal és javasolta, hogy ezeket az összegeket vagy öt év tartamú időszakokra részletekben elosztva fizethesse meg, vagy pedig a hatóság fogadja el a csődegyezségekre tett ajánlatát, amelynek értelmében a fizetés az esedékes összegek 35%-ára korlátozódna számára. A Frucona tartozásainak 99%-a az állam felé állt fenn (644,6 millió szlovák koronából (azaz körülbelül 21,39 millió EUR) 640,8 millió szlovák korona (azaz körülbelül 21,27 millió EUR)). A cég csődegyezségi kérelmet is beadott az illetékes Kassai Regionális Bírósághoz. A Frucona a csőd-eljárás keretében független könyvvizsgálói értékeléseket nyújtott be eszközeinek felszámolási eljárás keretében történő értékesítése esetén várható bevételekről. A szlovák adóhatóság helyszíni ellenőrzést is végzett az eszközök felértékelése céljából. A szlovák adóügyi hatóság vezetője ezt követően levélben hívta fel a helyi adóhatóságot, hogy ne fogadja el a csődegyezséget. Ennek ellenére a helyi adóhatóság és egyéb hitelezők elfogadták a csődegyezséget, amit a bíróság is jóváhagyott. A szlovák adóügyi főhivatal ezt követően tájékoztatta a Fruconát, hogy a csődegyezés állami támogatásnak minősül, és azt a Bizottságnak jóvá kell hagynia. A helyi adóhatóság időközben megfellebbezte a csődegyezséget jóváhagyó döntést, de ezt a Szlovák Legfelsőbb Bíróság elutasította. A Frucona a csődegyezés alapján az adóhatóság követeléseinek 35%-át, azaz 224,3 millió szlovák koronát (közel 7,44 millió EUR összeget) ki is fizetett a helyi adóhatóságnak.¹³

¹³ Ezt követően a Szlovák Legfelsőbb Bíróság rendkívüli perorvoslat keretében jóváhagyta a csődegyezés által érintett tartozás összegének egy nem jelentős téttel történő módosítását.

Időközben a Bizottsághoz panaszt nyújtottak be a Fruconának nyújtott jogellenes támogatás tárgyában. A panasz alapján a Bizottság kérdéseket intézett a szlovák hatóságokhoz, majd hivatalos vizsgálati eljárást indított.¹⁴ Az eljárást követően a Bizottság 2006 júniusában határozatot hozott, amelyben megállapította, hogy a csődegyezség keretében meg nem fizetett köztartozás a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, és elrendelte visszafizettetését.¹⁵ A Bizottság azt is megállapította, hogy a csődegyezség annak ellenére nem tett különbséget a köz- és magánhitelezők között, hogy előbbiek – mind gazdasági értelemben, mind jogi lehetőségeiket tekintve – privilegizált helyzetben voltak.

3.1. A Törvényszék ítélete

A Frucona megtámadta a Bizottság határozatát a Törvényszék előtt, és kérte a határozat, de legalább is az összeegyeztethetlenséget kimonódó 1. cikkének megsemmisítését.¹⁶ A Frucona tíz jogalapot hozott fel, amelyek közül több is érintette a piaci magánhitelező elvét. A Frucona szerint a Bizottság tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy a felszámolási eljárás előnyösebb lett volna a csődegyezségnél az állami követelések behajtására. A Bizottság nem vette figyelembe a felszámolási eljárás időtartamát, és csak a szlovák hatóságok véleményére utalt, mely szerint a hitelezők korlátozott száma, és a pozitív felszámolási értékkel rendelkező aktív eszközök létezése folytán jelen esetben a felszámolási eljárást az átlagosnál gyorsabban folytatták volna le, ugyanakkor nem fejtette ki, hogy e körülmények hogyan rövidíthették volna le az eljárás időtartamát. A Frucona szerint aktív eszközei (az alkohol előállításához szükséges gépek) vásárlói piaca korlátozott és értékesítésük

¹⁴ A C 25/2005 (ex NN 21/2005) állami támogatási ügy (HL L 233., 2005. 09.22. 47. o.).

¹⁵ A Bizottság 2007/254/EK határozata a Szlovák Köztársaság által a Frucona Košice, a. s. vállalatnak nyújtott C 25/205 (ex NN 21/2005) sz. állami támogatásról (HL L 112., 2007.04.30. 14. o.). Tekintettel arra, hogy Szlovákia nem tette meg a megfelelő lépéseket a támogatás visszatérítése érdekében a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított a Bíróság előtt az ügyben, lásd a C-507/08. sz. Bizottság kontra Szlovákia ügyben hozott ítéletet [EBHT 2010., I-13489. o.].

¹⁶ T-11/07. sz. Frucona Košice a.s kontra Bizottság ügy [EBHT 2010., II 5453. o.].

nehézségekbe ütközött volna.¹⁷ A Bizottság továbbá a Frucona szerint nem vette figyelembe a felszámolási eljárás költségeit. A felperes arra hivatkozott, hogy a benyújtott szakértői értékelések és az igazságügyi minisztérium felszámolási eljárások tapasztalatait elemző jelentése alapján¹⁸ még a várható megtérülés szempontjából optimista magánhitelező is a csődegyezséget választotta volna.

A Törvényszék, miután ismertette a bírói felülvizsgálat kereteit, megvizsgálta, hogy a Bizottság követett-e el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a magánpiaci hitelező elve nem teljesült. A Törvényszék a különböző eszközértékelések eredményeit elemezve megállapította, hogy a Bizottság óvatos becslést végzett, és az eszközök felszámolás esetén történő értékesítése esetén várható legalacsonyabb árat határozta meg (275 millió szlovák korona). Tehát egy magánhitelező ezt az értéket vetette volna össze a csődegyezés során ajánlott összeggel. A Törvényszék szerint azonban a magánhitelező arra is figyelemmel lett volna, hogy a csőd és felszámolási eljárások célja és hatása eltér. A csődegyezés esetén a hitelező lemond a követeléséről az egyezés keretében, míg a felszámolási eljárásban, amennyiben követelését az eszközök értékesítése nem fedezi, az (a fennmaradó tartozásra) továbbra is fennáll. A felszámolási eljárás idejét illetően a Törvényszék értékelte, hogy az állami hitelezők privilegizált adósok voltak, a követelések 99%-a hozzájuk tartozott, és az adósnak pozitív felszámolási értékkel bíró eszközei voltak. A Törvényszék szerint egy magánhitelező inkább a felszámolási eljárást választotta volna, hiszen a remélt összeg magasabb volt, mint a csődeljárás során kapott összeg, és az eszközök magasabb áron történő értékesítése esetén a különbség 99%-át is megszerezte volna. Ez a megállapítás a felszámolási eljárás költségeinek levonása esetében nagyjából azonos eredményt jelentett volna, de a Törvényszék szerint a magánhitelező bízhatott az óvatos becslésnél magasabb tényleges értékesítési árban. A fentiek alapján a Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor a felszámolási eljárást – figyelemmel annak idejére és költségeire –

¹⁷ Hivatkozott az ágazatban tevékenykedő másik cég korábbi felszámolására, ahol csak a tizedik fordulóban sikerült az eszközöket értékesíteni.

¹⁸ E jelentés szerint a felszámolási eljárások során a privilegizált hitelezők is csak 5-10%-át kapták meg követeléseiknek.

a csődegyezségnek kedvezőbbnek minősítette. A Törvényszék azt is ki mondta, hogy ellentétben a felperes érvelésével, a magánhitelezőnek nem kell óvatosan és borúlátóan értékelnie a várható bevételeket. A Frucona azt is kifogásolta, hogy a Bizottság a bizonyítékok hiányából indult ki, ezzel a bizonyítási terhet rá hárította. A felperes szerint a Bizottság nem bizonyította megfelelően a felszámolási eljárás előnyösebb voltát, és nem vette figyelembe az eszközök értékesítésére vonatkozó különböző szakértői értékeléseket sem. A Törvényszék nem fogadta el ezeket az érveket, elutasította a bizonyítékok gondos mérlegelésével kapcsolatos kifogást (valamint a piaci magánhitelező elvéhez nem kapcsolódó egyéb kifogásokat), elutasította így magát a fellebbezést is.

3.2. A Bíróság ítélete

A Frucona fellebbezést nyújtott be a Törvényszék ítélete ellen az Európai Unió Bíróságához.¹⁹ A Frucona szerint egyrészt a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a magánhitelező elvének alkalmazása során a felszámolási eljárás időtartama és az értékesítési együtthatók mérlegelése vonatkozásában. Másrészt a Bizottság határozatában szereplő érvelést saját érvelésével váltotta fel, és elferdítette a bizonyítékokat (a felszámolási eljárás költségeire, időtartamára, a Bizottság értékelésének óvatosságára és a felszámolást követően fennmaradó követelések jelentőségére vonatkozóan). A Bíróság az ügy releváns elemeinek és a Törvényszék ítéletének vonatkozó részei megisméltését követően először a magánpiaci hitelező elvével kapcsolatos érveket vizsgálta meg. A felperes szerint a csődegyezség megkötése időpontjában rendelkezésre álló információk alapján kell a két eljárás eredményét összehasonlítani, másrészt a Törvényszéknek az kellett volna vizsgálnia, hogy a felszámolási eljárás időtartamára vonatkozó információk befolyásolhatták volna a magánhitelező döntését, és hogy a Bizottság kellő jelentőséget tulajdonított-e ennek az információnak. A Frucona szerint a Bizottság elmulasztotta a jelentős tények figyelembevételét, és a Törvényszék ennek felülbírálatát elmulasztotta. Továbbá a felperes szerint a ténykérdéseket illetően a Bizottságnak nincsen mérlegelési lehető-

¹⁹ A C-73/11. P. sz. Frucona Košice a.s kontra Bizottság ügy (az EBHT-ban még nem került közzétételre).

sége, és amennyiben a Törvényszék ezt elfogadta, tévesen alkalmazta a jogot. A Törvényszék emellett saját érvelésével igazolta a Bizottság vizsgálatának elmaradását, amikor a Bizottság értékeléseként fogadta el, amit a Bizottság határozatában a szlovák hatóságok és a Frucona álláspontjaként megismételt. A szolgáltatott adatok hitelessége tekintetében (amelyet megkérdőjelezett) kiegészítette, és nem értékelt a Bizottság határozatát. A felszámolási eljárás lehetséges hosszát illetően is saját, és nem a Bizottság indokaira támaszkodott. A Bizottság szerint a Törvényszék megfelelően járt el, és a felszámolás időtartamával kapcsolatos megfontolásokat azért nem elemezte mélyebben, mivel az adóhatóság privilegizált helyzete miatt ez egy magánhitelező számára sem lett volna jelentős tényező.

A Bíróság ismertette a piaci magánhitelező elvére és a Bizottság elemzésére irányuló bírói értékelés lefolytatására vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, amely figyelembe veszi a releváns tényeket, és lehetővé teszi annak eldöntését, hogy magánhitelező adott volna fizetési könnyítéseket az adós részére vagy sem. A Bíróság természetesen kitért az összetett gazdasági elemzés bírói felülvizsgálatának korlátaira is. A Bíróság szerint „a Törvényszéknek többek között azt kellett ellenőriznie, hogy a felszámolási eljárás időtartamára vonatkozóan rendelkezésre álló információk a jelen esetben relevánsak voltak-e a magánhitelező kritériuma alapján lefolytatott mérlegelés szempontjából, és ha igen, a Bizottság figyelembe vette-e ezen információkat.”²⁰ Jelen esetben egy magánhitelező is a csődegyezség és a felszámolási eljárás között választott volna (a Bíróság szerint teoretikusan nem csak ez a két lehetőség állt a magánhitelező előtt). A Bíróság helyt adott a Fruconának a tekintetben, hogy a felszámolási eljárás időtartama késlelteti a tartozás visszafizetését, ezért releváns körülménynek minősül. Tehát a Törvényszéknek ellenőriznie kellett, hogy a Bizottság mérlegelése során figyelembe vette-e ezt a körülményt. Márpedig, ahogyan azt a Frucona helyesen jegyezte meg a Bizottság foglalkozott határozatában a felszámolási eljárás hosszával, ezt azonban az érdekelt felek észrevételeit

²⁰ Az ítélet 77. pontja. A 78. pont szerint minden olyan információt relevánsnak kell tekinteni, amely nem elhanyagolható módon befolyásolhatja a megfelelően körültekintő és gondos, az állami hitelezőéhez lehető legközelebbi helyzetben lévő olyan magánhitelező döntéshozatali folyamatát, aki pénzügyi nehézségekkel küzdő adóstól próbálja visszakövetelni a neki járó összegeket.

összegző részében tette, nem a saját következtetéseit tartalmazó részében. A Bíróság szerint a „a Törvényszéknek nem azt kellett ellenőriznie, hogy a Bizottság a felszámolási eljárás időtartamára vonatkozóan rendelkezésre álló információkat figyelmen kívül hagyta-e, vagy sem, hanem azt, hogy a Bizottság ezen információkat a magánhitelező kritériumának mérlegelése keretében figyelembe vette-e.”²¹ Tehát a Törvényszéknek ellenőriznie kellett volna, hogy a Bizottság a határozat értékelő részében különösen a csőd- és a felszámolási eljárás összehasonlítása során értékelt-e a felszámolási eljárás várható hosszát. Ilyen vizsgálatra azonban nem került sor. A Törvényszék pedig ennek elmaradását saját érvelésével igazolta, ezzel túllépte felülvizsgálati jogkörét, és tévesen alkalmazta a jogot. A Bíróság ezért helyt adott a megsemmisítés iránti kérelemnek, és – mivel rendelkezésére álltak a szükséges információk – elbírálta a fellebbezés felszámolási eljárás időtartamára vonatkozó részét. A Bíróság a felek érveinek összefoglalását követően a fenti érvelés mentén arra jutott, hogy a Bizottságnak indokolnia kellett volna határozatában, hogy miért nem tartja relevánsnak a jelen esetben a felszámolási eljárás hosszát (kevés hitelező, privilegizált állami hitelezői helyzet). A Bizottság azonban ezt elmulasztotta, ami nyilvánvaló mérlegelési hibának minősül. Mivel azonban a Bizottság a határozatában „úgy ítélte meg, hogy az adó-végrehajtási eljárás [és nem a felszámolási eljárás] a helyi adóhatóságéhoz lehető legközelebbi helyzetben lévő magánhitelező számára a csődegyezségi ajánlatnál előnyösebb lett volna”, a nyilvánvaló mérlegelési hiba a Bíróság szerint önmagában nem eredményezheti e határozat megsemmisítését. Ezt követően a Bíróság a Törvényszék ítéletét (a Bizottság határozatában szereplő indokoknak a Törvényszék saját indokaival helyettesítése miatt) hatályon kívül helyezte, és az ügyet az általa el nem bírált jogalapok eldöntése céljából visszautalta a Törvényszékhez.²²

²¹ Az ítélet 85. pontja.

²² A Bizottság egyébként érdekes módon nem várta meg a Törvényszék második ítéletét, hanem 2013. október 16-án újabb határozatot hozott, amelyben (véltatóleg némileg módosított érvelés mellett) ismételten tiltott állami támogatásnak minősítette a Fruconának a csődeljárás során nyújtott állami kezdvézményt. A határozat szövege még nem nyilvános, a vonatkozó sajtótájékoztató elérhető: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-959_en.htm.

4. A Buczek-ügy

A lengyel Buczek Automotive sp. z.o.o. (BA) járműipari csövek gyártásával foglalkozó cég, anyavállalata a Technologie Buczek S.A. (TB) 2001-től egyre nagyobb adósságot halmozott fel, mind állami (társadalombiztosítási igazgatóság, rehabilitációs alap), mind magánhitelezők felé. A legnagyobb magánhitelező felé fennálló tartozása meghaladta a köztartozások összegét. A TB 2002-ben szerkezetátalakítási tervet dolgozott ki, amely alapján jogosulttá vált állami támogatásokra, ezeket végül azonban nem kapta meg. A közjogi szervek 2004 és 2006 között a TB köztartozásainak behajtására irányuló intézkedéseket foganatosítottak, vagyonát lefoglalták, bankszámláját zárolták, és a felszámolási eljárással párhuzamosan biztosítékkal terhelték az eszközeit. 2006 januárjában a BA bérleti szerződést kötött a TB-vel a gyártási eszközökre vonatkozóan, és havonta meghatározott összeget fizetett használatukért. A TB 2006 augusztusában csődöt jelentett, de tovább folytatta tevékenységét. A Bizottság 2005 folyamán több alkalommal is levélben kért tájékoztatást a céggel kapcsolatos állami intézkedésekről. Hivatalos vizsgálati eljárás²³ megindítását követően a Bizottság határozatában²⁴ megállapította, hogy a TB két jövedelmező tevékenységét két leányvállalatba szervezte ki. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a közhitelezők több lépést is tettek követeléseik érvényesítése érdekében (felszámolási eljárás, jelzálogjog alapítása), a visszafizetett adósságoz azonban csekély volt. A Bizottság szerint már 2004 végén egyértelmű volt, hogy a TB nem képes kifizetni adósságait és folyó tartozásait. A Bizottság szerint a lengyel hatóságok megbízható biztosítékokkal rendelkeztek, és lehetőségük volt arra, hogy ezeket a biztosítékokat fizetésképtelenségi eljárás keretében készpénzre váltsák, ezért ezen biztosítékok kihasználása egy feltételezett magánhitelező szempontjából észszerűbbnek tűnt a szerkezetátalakításnál. Azonban a lengyel hatóságok felfüggesztették a 20,76 millió lengyel zlotyinak megfelelő köztartozás végrehajtását, ami ugyanekkora összegű állami támogatásnak minősül.

²³ A C 23/2006 (ex NN 35/2006) sz. ügy – Támogatás a Technologie Buczek Group acélgyártó javára (HL C 196., 2006.09.19. 23. o.).

²⁴ A Bizottság 2008/344/EK határozata a Lengyelország által a Grupa Technologie Buczek acélgyártó részére nyújtott C 23/06 (ex NN 35/06) állami támogatásról (HL L 116., 2008.04.30. 26. o.).

A Bizottság véleménye szerint ez a támogatás nem maradt a TB-nél, hanem a tevékenységét folytató két leányvállalatához (köztük a BA-hoz) került, mivel a végrehajtás hiánya lehetővé tette, hogy gazdasági tevékenységét folytassa és szerkezetátalakítást hajtson végre. A Bizottság a támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek minősítette, és visszatéríttetését rendelte el a két leányvállalattól.

4.1. A Törvényszék ítélete

A BA megtámadta a határozatot, Lengyelország pedig beavatkozóként fejtette ki álláspontját az eljárás során.²⁵ A BA kérte a határozat támogatás összeegyeztethetlenségét megállapító 1. cikkének és a visszafizetést elrendelő 3. cikkének megsemmisítését. A BA hat jogalapot hozott fel, köztük a piaci magánhitelező elvének téves alkalmazására vonatkozó érvet. A BA szerint a lengyel hatóságok a felszámolás megindításának elkerülésével nem alkalmaztak adósságelengedést. Másrészt a Bizottság értékelése, amely szerint egy magánhitelező inkább választotta volna a TB felszámolását, mint szerkezetátalakítást, téves, mivel a behajtási eljárás során a cég fokozatosan teljesíteni tudta a tartozások visszafizetését (2006-ig folytatott gyártási tevékenységet és bevételei származtak az eszközök bérbeadásából is). A felszámolási eljárások elhúzódóak és költségigényesek, valamint az állami hitelezők rendelkezésére álló biztosítékok nem rendelkeztek elsőbbséggel a kielégítési sorrendben. A felperes szerint a Bizottság utólagosan értékelt és mondta ki, hogy amennyiben a felszámolást már 2004-ben megkezdik, akkor a tartozások már kiegyenlítésre kerültek volna. Ezt az érvet a hatóságok korábbi döntésük során nem vehették figyelembe. A felperes szerint a hatóságok mérlegelték a felszámolási eljárás kockázatait, vagyis azt, hogy követeléseiket csak részben szerzik vissza, illetve azt, hogy a felszámolási eljárás megindítása a végrehajtási eljárást megszünteti. A felperes szerint a cég magánhitelezője, aki jelentős és jó biztosítékokkal rendelkezett, szintén nem kérte a felszámolás megindítását, ami az állami szervek piaci magatartását támasztja alá.

²⁵ A T-1/08. sz. Buczek Automotive sp. z.o.o. és Lengyel Köztársaság kontra Bizottság ügyben hozott ítélet. A TB és a másik leányvállalat, a Huta Buczek keresetét végül visszavonta (T-440/07. sz. és T-465/07. sz. ügyek).

Lengyelország arra hívta fel a figyelmet, hogy a Bizottság nem végzett olyan átfogó gazdasági elemzést, amely a követelések teljesülésére és időbeliségére irányult, és figyelmen kívül hagyta a felszámolási eljárás költségeit. A Bizottság szerint egyértelmű, hogy amennyiben egy állami követelés érvényesítése érdekében az állami szervek nem lépnek fel, az állami támogatásnak minősül. A lengyel hatóságok nem tettek meg mindent a követelések visszaszerzése érdekében.²⁶ A Bizottság szerint a köztartozások esetében automatikusan kamatokat kell felszámítani, és ezek érvényesítésétől való eltekintés is állami támogatásnak minősül. A Bizottság úgy vélte, hogy egy magánhitelező csak akkor hajlandó nehéz helyzetbe került adós részére halasztást adni, vagy szerkezetátalakításához²⁷ hozzájárulni, ha ez számára előnnyel (pl. késedelmi kamat) jár. A TB azonban úgy tűnt sohasem lesz már nyereséges, ezért egy magánhitelező a felszámolását választotta volna. A konkrét esetben a tartozás összege a behajtási eljárás alatt is növekedett. A Bizottság a tényleges magánhitelező magatartására vonatkozó érv figyelmen kívül hagyását kérte, mivel az előtte folyó eljárásban nem terjesztették elő, így ő sem értékelte, illetve nem megfelelő hivatkozási alap. Az összevető vizsgálat tekintetében a Bizottság azzal érvelt, hogy a joggyakorlat alapján²⁸ nem volt köteles bizonyítani a felszámolási eljárásnak a behajtás más módjaival szembeni elsőbbségét, mivel a lengyel hatóságok nem használták ki minden, rendelkezésükre álló lehetőséget, pedig arra kötelesek lettek volna.

A Törvényszék a felek érvei alapján pontosította, hogy a Bizottság nem azt vitatja, hogy a lengyel hatóságok átütözték, vagy elenged-

²⁶ A Bizottság szerint a támogatás nyújtásának időpontja, amikor a tényleges behajtás elmarad, tehát kezdő időpontja meghatározott, és mindaddig fennáll, amíg a tényleges behajtásra sor nem kerül.

²⁷ A Bizottság azt is megjegyezte, hogy a lengyel hatóságok azon szándéka, hogy szerkezetátalakítási támogatás nyújtanak a cégnek – amire végül nem került sor –, kizárja, hogy később piaci magánhitelezőként viselkedjenek. E tekintetben megjegyzendő, hogy a joggyakorlat az azonos vállalkozás felé irányuló, de önállóan értékelhető állami intézkedések elkülönült értékelését lehetővé teszi, vagyis a korábbi intézkedések automatikusan nem befolyásolják az újabb intézkedés minősítését. Lásd a T-11/95 BP Chemicals Limited kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 1998., II-3238. o.].

²⁸ A T-36/99. sz., Lenzing kontra Bizottság ügyben 2004. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-3597. o.].

ték a TB köztartozásait, mivel tisztában volt azzal, hogy megtették a behajtásra irányuló intézkedéseket, hanem arra a következtetésre jutott, hogy a behajtás (nagyreszt) eredménytelen volt. Ebből következően a TB oly módon részesült támogatásban, hogy a lengyel hatóságok ezen eredménytelenség ellenére sem kezdeményezték a felszámolási eljárás megindítását, ami a tartozások átütemezésével, elengedésével egyenértékű intézkedés volt. A Törvényszék szerint e különbségtelen alapuló minősítésével a Bizottság nem követett el hibát, mivel a felszámolási eljárás során a cég korlátozottan és nem tulajdonosi irányítás mellett működhet csak, és ennek elmaradása mindenképpen előnynek tekinthető a behajtási eljáráshoz képest. A cég nem tudta volna magát átszervezni sem, ha megindul a felszámolási eljárás. A Törvényszék szerint a kérdés az, hogy ezt az előnyt szokásos piaci feltételek mellett egy magánhitelező is nyújtotta volna, továbbá, hogy a Bizottság megsértette-e az EUMSZ 107. cikkét, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a piaci magánhitelező elve alapján erre nem került volna sor.

A felperes szerint a jelen esetben egy magánhitelező nem döntött volna a felszámolás mellett annak elhúzódnása, költségei és a megtérülések bizonytalansága miatt. A Törvényszék szerint egy megromlott helyzetű adós hitelezője az adós felszámolásának elkerülését lehetővé tévő adósságrendezésére vonatkozó döntése során „[...] választania kell azon összeg között, amit a javasolt megállapodás keretei között kaphatna, és aközött, amihez megítélése szerint a vállalkozás felszámolása révén juthatna. Választását több tényező befolyásolhatja, például, hogy jelzálog-, privilegizált vagy egyszerű hitelező-e, milyen természetűek és terjedelműek az esetleges biztosítékai, hogyan ítéli meg a vállalkozás átszervezésének az esélyeit, illetve milyen előnyt jelentene számára a felszámolás.”²⁹ Ennek mérlegelése során a követelések kielégítési sorrendje, az esetleges biztosítékok, más hitelezők helyzete, a cég átszervezése utáni fizetőképessége alapján hozná meg a döntést. A Bizottságnak ezért szintén ezeket a tényezőket kell figyelembe vennie, amikor azt vizsgálja, hogy a kérdéses előnyöket egy magánhitelező is nyújtotta volna vagy sem. Mivel a jelen ügyben nem kötöttek adósságrendezési megállapodást, a feltételezett magánhitelezőnek a behajtási eljárás és a felszámolási eljárás feltételezett eredményét kell összehasonlítani, a fenti tényezők figyelembevételével. A Törvényszék szerint a Bizottság

²⁹ Az ítélet 84. pontja.

helytelenül érvelt, amikor azt mondta, hogy nem volt köteles bizonyítani a felszámolási eljárásnak a behajtás más módjaival szembeni elsőbbségét, mivel a lengyel hatóságok nem használták ki az összes lehetőséget – köztük a felszámolási eljárást –, pedig erre kötelesek lettek volna. A Törvényszék megállapította, hogy a nemzeti hatóságoknak, ha arra törekszenek, hogy tevékenységük ne minősüljön állami támogatásnak, nem kötelessége az összes behajtási módot igénybe venni, hanem a magánhitelező elvét követve az egyes módszerek várható eredményét kell összehasonlítaniuk és a leghatékonyabb eljárást választaniuk.³⁰ Tehát minden esetben az ügy konkrét körülményei alapján kell döntést hozni és a Bizottságnak az ügy konkrét körülményei (pl. a behajtás előnyei a vállalkozás életképessége fényében) alapján kell a döntést ellenőriznie. A Törvényszék ezért megvizsgálta, hogy a Bizottság a rendelkezésére álló információk alapján helyesen döntött úgy, hogy a magánhitelező a felszámolási eljárást választotta volna, nem pedig a behajtási eljárást. A Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy bár a Bizottság megvizsgálta a felajánlott biztosítékokat, a TB anyagi kilátásait és összehasonlította a két forgatókönyv várható eredményét, azonban ez utóbbit nem támasztotta alá bizonyítékokkal, összehasonlító elemzésekkel. A Bizottság szerint erre azért nem került sor, mivel 2005-ben elkerülhetetlennek látszott a TB csődje. A Törvényszék azonban nem fogadta el ezt az érvet, helyt adott a felperes kérelmének, és a Bizottság határozatának vonatkozó részeit megsemmisítette.

4.2. A Bíróság ítélete

A Bizottság nem fogadta el a Törvényszék döntését, fellebbezett az ítélet ellen az Európai Unió Bíróságánál,³¹ arra hivatkozva, hogy a Törvényszék helytelenül értelmezte a piaci magánhitelező elvét és ezzel az EUMSZ 107. cikkét, valamint a bizonyítási terhet indokolatlanul telepítette a Bizottságra. A Bizottság szerint a piaci magánhitelező elve egy kivétel az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alól, és mint ilyet, szigorúan kell értelmezni, továbbá a tagállamnak kell bizonyítania a fennállá-

³⁰ Az ítélet 87. pontja.

³¹ A C-405/11. P. sz. Európai Bizottság kontra Buczek Automotive sp. z o.o. ügy (az EBHT-ban még nem került közzétételre).

sát. A Bizottság azt is kifogásolta, hogy a Törvényszék továbbá olyan „negatív tények” bizonyítását követelte meg a Bizottságtól, amelyek nem voltak az ügy lényegéhez kötődőek, és nem voltak alkalmasak a piaci magánhitelező elve teljesülésének bizonyítására. A Bizottság álláspontja szerint ő maga mindent megtett, hogy a releváns információkat összegyűjtse és pártatlanul értékelje, döntését csak a határozat elfogadásakor rendelkezésére álló információk alapján hozhatta meg. A Bíróság szerint azonban a piaci magánhitelező elve az állami támogatás fennállásának eldöntésékor releváns, és a Bizottság kötelessége ezt az elvet figyelembe venni a támogatás fennállásának megállapítása során.³² Ennek következtében a Bizottságnak kötelessége minden ehhez a vizsgálathoz szükséges információt a tagállamtól bekérni. Így a Bizottság állításával szemben a Törvényszék nem követett el hibát a bizonyítási teher Bizottságra telepítésével.

Ami a piaci magánhitelező elvét illeti, a Bizottság szerint a Törvényszék ítéletében nem mutatta be, hogy a Bizottság lényeges értékelési hibát követett volna el, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felszámolási eljárás elkerülésével biztosított előnyöket egy piaci magánhitelező nem nyújtotta volna a TB-nek. A Bizottság szerint a Törvényszék hibásan jutott arra a következtetésre, hogy a Bizottságnak a HAMSA³³-ügy analógiájára milyen feltételeket kellett volna figyelembe venni, és különösen abban, hogy összehasonlító elemzést kellett volna készítenie a két forgatókönyv várható eredményeiről. A Törvényszékkel ellentétben a Bizottság szerint a piaci magánhitelező szemszögéből a végrehajtási eljárás megelőzi a felszámolási eljárást, és amennyiben a végrehajtás nem vezet kellő eredményre, akkor szükséges felszámolási eljárást indítani. Bizonyos esetekben a hitelezőnek saját maga védelme (pl. más hitelezők végrehajtási eljárása ellen) kell megindítania a felszámolási eljárást. A Bizottság tehát a Lenzing-ügyekben³⁴ hozott ítéleteknek megfelelően járt el. Végül a Bizottság szerint a lengyel hatóságok sem adtak meg minden értékeléshez szükséges információt.

A Bíróság szerint, mivel az állami támogatás fogalmának értékeléséről van szó, a Bizottságnak az ügy minden jelentős körülményére kiterjedő általános elemzést kell elvégeznie annak megállapítására,

³² Az ítélet 32. pontja.

³³ T-152/99. sz. HAMSA kontra Bizottság ügy. [EBHT 2002., II-3049. o.]

³⁴ C-525/04. P. sz., Spanyolország kontra Lenzing ügy. [EBHT 2007., I-9947. o.]

hogy az állam által adott fizetési könnyítéseket egy magánhitelező is nyújtotta volna. A Bíróság utalt az ilyen összetett gazdasági elemzések korlátozott bírói felülvizsgálatára, és arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszéknek azt kellett ellenőriznie, hogy a Bizottság döntését az ügy összes jelentős körülményének³⁵ figyelembevételével hozta-e meg. Jelen esetben a piaci magánhitelezőnek a behajtási eljárás és a felszámolás között kellett választania a szerint, hogy melyik az előnyösebb számára. Ezek alapján a Bizottság nem dönthetett a felszámolási eljárás felsőbbrendűsége mellett, csak ha összehasonlítja a két eljárás előnyeit és hátrányait (időtartam, költségek, megtérülési valószínűség), amint azt a Törvényszék is bemutatta. A Bizottság nem végezte el ezt az összehasonlító elemzést, és azt a jelentős tény se vette figyelembe, hogy a felszámolási eljárás a behajtási eljárást félbeszakítja, amivel annak hosszát és költségeit is befolyásolja. A Bíróság szerint a Bizottságnak ezt az elemzést a TB időben közeli fizetésektől függetlenül el kellett volna végeznie. A Bíróság tehát elutasította a Bizottság fellebbezését.

5. Értékelés

Álláspontom szerint mindkét ítélet hozzájárul ahhoz, hogy a tagállamok és a Bizottság a jövőben magabiztosabban tudják alkalmazni a piaci magánhitelező elvét. A Frucona-ítélet világossá teszi, hogy a magánhitelezőnek a különböző lehetőségek összehasonlítása során figyelembe kell vennie az általa választható eljárások költségeit, hosszát és a várható bevételeket is. Egy bizonyosan elhúzódó eljárást tehát hátrányosabbnak ítél más megoldásokhoz képest. Az ítélet arra is rámutatott, hogy a felszámolási eljárás előnyösebb lehet a csődeljárással szemben, mivel nem tartalmaz követelésről lemondást, és jelentős értékesíthető eszközérték és magas közhitelezői arány esetén több bevétellel járhat az állam számára. Természetesen a magánhitelező az időtényezőt sem hagyhatja figyelmen kívül, és azt is mérlegeli, hogy a felszámolási eljárás, az adott ügy körülményei alapján várhatóan meddig tart. Az ítéletek, bár kissé általánosítva, de definíciót adnak arra vonatkozóan, mi minősül a piaci magánhitelező szempontjából releváns, értékelendő

³⁵ A jelentős információkat illetően lásd a Frucona-ítéletnél adott meghatározást a 20. lábjegyzetben.

információnak. Egy esetleges eljárás során mindezen információkat a tagállamnak kell a Bizottság részére eljuttatnia, illetve bizonyítania, hogy a döntéshozatal során értékelte, figyelembe vette a különböző tényezők hatását a követelések megtérülésére. Ugyanakkor a Bizottságnak határozatában, a Bizottság saját értékelését tartalmazó részében kell összefoglalnia a tagállam által adott információk átlátható elemzését, amely alapján egyértelmű, hogy egy magánhitelező adott esetben melyik forgatókönyv szerint járt volna el. A Bizottság ettől a vizsgálattól nem tekinthet el, mivel vizsgálatának az állami támogatás fogalmi elemeinek teljesülésére kell vonatkoznia, és nem tehet kizárólag sommás megállapításokat az elv teljesülésére vonatkozóan. Tehát a piaci magánbefektető elve nem egy kivétel az EUMSZ 107. cikke alól, hanem annak szerves részét képezi. A bírói felülvizsgálat pedig ezt az elemzést nem egészítheti ki, csak megfelelőségét vizsgálhatja.

A Bizottság továbbá nem elégedhet meg pusztán a tagállam érveinek megismétlésével sem, hanem azok megalapozottságát is értékelnie kell. A Bizottság viszont nem követelheti meg a tagállamoktól a különböző forgatókönyvek tényleges végrehajtását, csak azok várható eredményének összehasonlítását. Az ítéletek továbbá segítséget adnak, hogy a jelenlegi gazdasági körülmények között évek óta jellemző nagyszámú felszámolási eljárásokban az állami milyen mozgástérrel bír. Ennek különösen azért van jelentősége, mert a piaci magánhitelező elvének helyes alkalmazása sokkal kisebb adminisztrációs teher mellett teszi lehetővé cégek megmentését, mint a vonatkozó iránymutatás alkalmazása. Ez természetesen nem zárja ki, hogy a tagállamok jogbiztonsági célból informálisan egyeztessék egy vállalkozás köztartozásainak átütemezésére vonatkozó szándékukat a Bizottsággal, azonban a döntéshozatal elhúzódásához vezethet.

A piaci magánhitelező elvének jelentőségét mutatja, hogy a Bizottság a közelmúltban két esetben is határozatot hozott, amelyekben foglalkozott a piaci magánhitelező elvével.³⁶ E határozatok szövege a kézirat lezárásakor még nem volt ismert, így értékelni azokat alaposabban csak a jövőben lehet.

³⁶ Lásd az SA.35131 és SA.33797 ügyekre vonatkozó sajtótájékoztató anyagokat: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-638_en.htm és http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-503_en.htm